
Defensa de Colom pel Benplantat - Manubens -2 restes de Colom

Autor:

Data de publicació: 06-07-2020

Si agafem el primer document que s'escribí sobre aquella gesta, que no és altre que la Lletra que ell mateix envià, el 1493, a En Gabriel Sanxis i a En Lluís de Santàngel -ambdós funcionaris de la Corona d'Aragó-, i ens hi fixem bé, ens adonem tot seguit que el tracte ...que dispensà als indis és digne d'elogi. Hi diu: "A tot on jo hagi estat i pogut tenir parla, els he dat tot el que tenia, així draps com moltes altres coses, sense per això rebre cap cosa [a canvi], mes són així temerosos sense remei.

Si agafem el primer document que s'escribí sobre aquella gesta, que no és altre que la Lletra que ell mateix envià, el 1493, a En Gabriel Sanxis i a En Lluís de Santàngel -ambdós funcionaris de la Corona d'Aragó-, i ens hi fixem bé, ens adonem tot seguit que el tracte ...que dispensà als indis és digne d'elogi. Hi diu: "A tot on jo hagi estat i pogut tenir parla, els he dat tot el que tenia, així draps com moltes altres coses, sense per això rebre cap cosa [a canvi], mes són així temerosos sense remei.

Veritat és que, després que se n'asseguren i perden aquesta por, són tant sense engany i tan liberals del que tenen, que no ho creuria sinó qui ho veïés. Ells, de cosa que tinguin, demanant-los-la, mai diuen de no; ... conviden la persona amb això i mostren tant d'amor que darien els cors i volen que sigui cosa de valor, que [encara que] sigui de poc preu, llavors per qualsevol coseta de qualsevol manera que sigui que se'ls doni, per això siguin contents.

Jo vaig defensar que no se'ls dessin coses tan civils com trossos d'escudelles trencades i trossos de vidre trencat i caps d'agulletes; encara que quan ells podien portar-ho els semblava tenir la millor joia del món".

I afegeix que "fins els trossos dels arcs trencats de les pipes [o sigui, dels bidons] prenien i donaven el que tenien com bèsties. Així que em va semblar malament i ho vaig defensar. I dava jo mil gracioses coses bones que jo portava perquè prenguin amor". Per acabar replant, des d'una perspectiva que sobta de tan moderna, per tal com no inclou cap menyspreu per unes creences religioses diferents, que "no coneixien cap secta ni idolatria, llevat que tots creuen que les forces i el bé és al cel".

Aquesta visió d'objectivitat antropològica i de respecte a les creences religioses dels indis, ve ampliada a l'obra d'En Ferran Colom, Vida de l'Almirall, on recull un fragment dels escrits del seu pare, que fan: "No he pogut trobar en ells idolatria o altra secta,...encara que tots els seus reis, que són molts, tant a l'Espanyola com a les altres illes, i a terra ferma, tenen una casa per a cadascun, separada del poble, en la qual no hi ha més que algunes imatges de fusta, fetes de relleu, que anomenen cemís.

En cap moment no els defineix com a salvatges, ni bàrbars, ni bèsties. Ans els lloa i els descriu amb la curiositat pròpia de l'home modern. No els anatematitza, ni els iguala als heretges ni als idòlatres, com uns anys després es farà per tal d'esclavitzar-los. Ben altrament: demanarà al Pare Ramon Pané que escrigui sobre llur religió, llengua, costums i creences amb el propòsit de conèixer-los millor.

En Robert Streit considera Pané "el primer etnògraf d'Amèrica" i en J.J.Arrom "pedra angular dels estudis etnològics" americans.

Si agafem Casaus llegirem que el 29-10-1492 en arribar a un poblat "no consentí que ningú prengués cap cosa de totes aquelles, perquè ell tenia la regla i el comandament gral, que arreu on arribessin no prenguessin res ni rescatessin cap cosa contra la voluntat dels indis".

"l'Almirall ordenava per tot arreu que ningú no els donés pena ni els prengués cap cosa contra llur voluntat, ans els paguessin tot el que els donaven". En Colom "envià el seu escrivà com a principal, a fi que no consentís que hom fes als indis cosa indeguda".

"ordenà i pregà que no fessin cap greuge ni força a cap indi ni índia, ni li prenguessin res contra la seva voluntat; es guardessin i refusessin de fer injúria o violència a les dones, per on causessin matèria d'escàndol i mal exemple per als indis i infàmia dels cristians"

... l'Alfons lanyes "prengué quatre indis homes i dues mosses per força". La resposta d'En Colom no es féu esperar, car "arribat que fou allà l'Almirall els manà donar de vestir i posar-los en terra perquè se n'anessin a casa seva".

"Diu l'Almirall sobre els indis que aquí manà restituir, que fer-ho era servei de Ses Alteses, perquè eren ... tots seus els d'aquesta illa, per tenir ja l'assentament que deixava fet a la vila de la Nativitat, i, per tant, era raó d'honorar i tractar bé aquells pobles".

Rest a clar doncs, que per En Colom, l'adquisició de noves terres i la seva incorporació com a nous dominis dels seus reis, suposava atorgar als indis la categoria de súbdits i no pas la d'esclaus.

En Juan Ginés de Sepúlveda, a la seva Història del Nou Món, ens confirma...

"no és, doncs estrany que, enmig de tan gran llibertinatge i depravació d'aquests homes que calia reprimir d'alguna manera, els germans Colom haguessin pres contra alguns d'ells decisions que no serien acceptades pels qui confonien la impunitat de delictes amb la llibertat".

En Bartomeu Colom, "per part seva, mantenia que calia refrenar amb la por als càstigs homes sense llei i avesats als crims, car s'aprofitarien de la debilitat i la indulgència dels governadors per cometre injustícies i malvestats" contra els indígenes: "comsevilla que En Bartomeu C. es comportés en llur repressió amb excessiva severitat, es va guanyar l'odi de molts d'ells" i van enviar queixes als reis; els quals van destituir els Colom de tots els seus càrrecs i encadenats amb grillons els van fer tornar a la Península.

Per tant és clar que els Colom a les Índies, foren combatuts i destituïts per haver defensat els nadius a ultrança, emprant la legalitat vigent, complint les mateixes ordres que ell havia suggerit als Reis, i d'acord amb la seva sensibilitat humanista.

<http://www.cervantesvirtual.com/downloadPdf/los-dos-restos-de-cristobal-colon-exhumados-en-la-catedral-de-santo-domingo-en-1795-y-1877--0/>